

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Članka vsak četrtlet in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 6 K, pol leta 3 K in za četrta leta 1-30 K. Naročnina za Nemško 3 K, za drugo izvenomesto 3 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 5 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopolnjuje do odgovora. — Vse „Kotičkega“ članke druživa“ dobivajo listi brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 12 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, upravljajo naročnike, inšerate in razpisovalce.

Za inšerate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 24 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 16 vin. Za večkratno oglašje primeren pogost. V oddelku „Mala znamenja“ stane beseda 5 vin. Parte in zalvale vsake petivrstice 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inšerati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprite reklamacije so poštovane proste.

Orlovski tabor v Celju dne 27. julija.

Spored javne telovadbe v Celju. 1. Celjski naraščaj — proste vaje. 2. Orli — proste vaje. 3. Orlice — proste vaje. 4. Orli — vaje s palicami. 5. Orodna telovadba Orlov in naraščaja. 6. Orlice — vaje s šerpami. 7. Orli — vaditeljske proste vaje. 8. Alegorična skupina na 5 bradljah.

Priprave za tabor v Celju 27. julija kažejo, da obeta biti ta dan v Celju prijetno in poučno za vse udeležence. Ob prihodu vlakov v Ljubljano in Maribora bodo na bližnjem griču pokali topiči kakor tudi pri vsakem glavnem delu sv. maše. Sprevod bo razvrščen pred kolo-dvorom. Za red in pojasnila bodo skrbeli celjski Orli in reditelji na konjih. Za vsako pojasnilo se obrnite nanje. Sv. maša se bo vršila v farni cerkvi. Ker pa vsi udeleženci ne bodo mogli v cerkvi, bo mašo spremljala pred cerkvijo orlovsko godba, glavne dele sv. maše se bo nanašalo z rogom. Govorilo bo na trgu pred Nar. Domom več gospodov, med njimi dr. Verstovšek. Povabili smo tudi dr. Korošca. Če mu bo le čas dopuščal, pride v Celje! Tudi izlet na razvaline Starega Gradu je vabljiv, ker je z glavnega stolpa krassen razgled po okolici. Javna telovadba na dvorišču ljudske šole bo obsegala osem raznovrstnih točk. Telovadišče bo lepo okrašeno. Po javni telovadbi veselica. Razni paviljoni bodo skrbeli za okrepitev po kolikor mogoče nizki ceni. Na taboru bo igrala orlovska godba iz št. Petra v Savinjski dolini. V nedeljo vse v Celje!

Mirovni pogoji za Nemško Avstrijo.

Dne 20. julija je pariška mirovna konferenca izročila Nemški Avstriji končnoveljavne mirovne pogoje, ki so zelo trdi. Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo obsega v glavnem naslednje določbe:

LISTEK.

Januš Golec:

V polkovnikovem vozu.

[Ilustr.]

Med tem razmišljanjem o lastni vstrajnosti v celo hudem ter bridkem smo dosegli ovinek ceste med Czernavko in Toporoutzem. Na levo ob tem ovinku se dviga neznaten hribček, ki pa vendar zavira nekoliko zimsko burjo. Vsled te naravne zapreke je nagromadil vihar na cesto celo goro snega, nastal je zamet, ki je še bil čisto na celoma.

Guzl je pogljal v visoki sneg, čez kolesa se je vgreznil voz, konji so se poglabljali do trebuha, vzpenjali so se samo na kvišku, niso hoteli naprej.

Oberst je zahteval od Guzla, naj okrene s ceste na desno, da se ogneta zametu. Kočijaž se je protivil temu nasvetu, saj je vendar na desno globok obcestni jarek.

Sršenovo srdit je iztrgal polkovnik naredniku vajeti, ošvrnil z bičem po konjih in zasuknil na desno v parmetersko grabo. Voz se je zaguncal, nagnil na desno, sneg se je pokadil — pumpf — tresk in reski! Voz se je prekobilnil v treh krogih preko jarka na ravno pod cesto.

Guzl je odletel pri tem poletu med konje, oberst je običal v jarku, jaz pa sem pretrgal z uprtimi no-

Nemška Avstrija mora plačati vojno odškodnino.

Kako vsoto in v kakih rokih bo Nemška Avstrija plačevala v tridesetih letih kot vojno odškodnino, bo določila komisija za obnovo. Ta komisija bo dognala najprej vsoto, ki jo mora Nemška Avstrija v letih 1919—1921 plačati v zlatu, blagu, vrednostnih papirjih in drugih vrednotah.

Nemška Avstrija mora oddati vse ladje.

Nemška Avstrija mora odstopiti vse pomorske ladje in nadomestiti vse povzročene izgube zaveznih in pridruženih držav na rečnih ladjah. Nadalje mora nadomestiti stroje in druge sestavne dele.

Jugoslaviji in Rumuniji mora Nemška Avstrija oddati veliko število živine in pohištva.

Zaenkrat mora oddati Nemška Avstrija vrh tega 6000 molznih krav, 2000 mlade goveje živine, 100 bikov, 3000 telet, 2000 glav plemenske goveje živine, 2000 plemenskih konj, 1000 ovac in 1000 pitanih prašičev. Vsa ta živina se razdeli po določenem ključu med Jugoslavijo in Rumunijo. Končno mora Nemška Avstrija oddati tudi še nedoločeno količino popolnoma izdelanega pohištva. Za petletno dobo mora Nemška Avstrija priznati zaveznim in pridruženim vladam (tudi Jugoslaviji) pravico glede izbiranja in uporaba lesa, železa in magnezita.

Predvojne dolgove stare Avstrije morajo prevzeti vse nove države.

Vse države, ki so se polastile bivšega avstrijskega ozemlja, oziroma ki so nastale iz razsula avstro-ogrške monarhije na njenem ozemlju, bodo morale prevzeti primerem del avstrijskega državnega dolga iz predvojnega časa; pravtako tudi Nemška Avstrija.

Vse vojne dolgove mora prevzeti Nemška Avstrijo.

Novo države, toda razen Nemške Avstrije, ne bodo imele nikakih obveznosti, ki bi izvirale

iz vojnih dolgov bivše monarhije. Vojna posojila se ožigosajo. Druge države, izvzemši Nemško Avstrijo, nimajo nikakih obveznosti napram lastnikom vojnih posojil na onih ozemljih, toda te države in njih državljani, ki so lastniki državnih posojil, tudi nimajo ničesar zahtevati od Nemške Avstrije. Za vojna posojila v prejšnjem inozemstvu je odgovorna le Nemška Avstrija. Vsaka država ohrani državno lastnino, ki se nahaja na njenem ozemlju.

Kaj bo s starimi bankovci?

Vse nanovo nastale države morajo tekom dveh mesecev na svojem ozemlju nahajajoče se bankovce žigosati in jih tekom 12 mesecev zamenjati za lasten denar. Bankovce, nahajajoče se dne 15. junija 1919 v inozemstvu, prevzame Nemška Avstrija in Ogrska same. Vsaka država obdrži na svojem ozemlju se nahajajoči drobiž.

Kaj pa upokojenci?

Civilni in vojaški upokojenci starega cesarstva, ki so si na podlagi te pogodbe pridobili drugo državljanstvo ali si ga še pridobe, nimajo glede svoje vpokojnine od Nemške Avstrije ničesar terjati.

Nemška Avstrija bo imela vezane roke glede železnic in drugih prometnih sredstev.

Glede vožnje po Donavi, drugih rekah, glede železnic in vseh enakih prometnih sredstev bo imela Nemška Avstrija vezane roke napram zveznim državam. Druge države bodo Avstriji zapovedovale, kje mora zidati železnice in kako voditi promet.

Zveza Čehoslovaške z Jugoslavijo.

V pogodbi je zasigurana zveza (koridor) med Čehoslovaško in Jugoslavijo. Češki koridor med Bratislavo in Reko se deli v dve črti. Prva poteka od Bratislave čez Šopronj preko nemško-avstrijskega ozemlja na Pragersko, druga pa po samo ogrskem ozemlju proti Pragerskem. Ta

gami platneno streho na vozu, skozi luknjo sem priletel tik starega.

Vsi smo se zasadili čez glavo v sneg, krillili in klatili smo z nogami in rokami, da si pomoremo na površje na oddih in rešitev.

Tatjuška se je izkopal pri vseh svojih 62 letih prvi iz sneženih valov. Otepal si je sneg, prhajoč po konjski navadi.

Majka božja bistricka se je ustrašil, da bi skoraj bil omahnil nazaj v prepad snega, ko je ugledal mesto Guzla tik sebe mojo postavo in osebo. Odbrusil bi jo bil peš proti domu, da mu ni zaviral pobege sneg do kolen. Budal je vame s Tomazevo nevero.

Stal sem pred polkovnim valpetom štorasto nemo, kakor bi me bilo vrglo z neba, kjer sem mešal sneg in slabo vreme. Eden drugega sva se bala, oba do skrajnosti presenečena sva molčala.

Medsebojni strah in tišino je prepodil Guzl, ki je miril vsled padca preplašene konje z zateglim:

„Vš — va, a — ha! Na, Miško, Leni, na!“

Nekaj sem momlal staremu pod nos, pa kaj, tega se ne zavedam še danes. Očim je le zamahnil z roko proti najmanj trikrat prekucjenemu vozu, da pomorem Guzlu, ki se je mučil sam, da spravi v ravnotežje štiri koles, kar je zdaj stalo in obtičalo na glavi.

Vsled moje nepričakovane pomoči iznenadenemu naredniku sem dopovedal hitro po slovenski: kako in kaj. Lačen in tešč sem nacukaval oni presneti voz, da

me je pošikaval pot, sem si ugrel ter naravnal vse po vožnji razmetane ude.

Voz je bil sicer polaman, a toliko le ne, da bi ne mogli nadaljevati vožnje. Zlomilo se je oje, katero sva pa povezala za silo z vrvo. — Stari se ni taknil dela niti z mezincem, samo grdo mrko je gledal ter pihal kot burja, ki bi se naj zavrtalila in izsula nad mojo predrzno, nepokorno glavo.

Stopili smo mesto dveh trije v voz, sedli na sedež, krenili z mesta nesreče mimo zameta na levo na cesto. Nadaljevali in končali smo vožnjo med mučnim molkom in srpimi pogledi očeta, ki so gotovo predli maščevalni načrt zoper nepokornega in bogzna še kakim drugim pregreham udanega sina.

Izstopili smo v Toporoutzu pred našo bajto v grabi. Oberst mi je namignil za njim v kočuro, kjer sva posedla za mizo. Pri Bogu in vseh svetih sem pričakoval, da me bo oplazil zdaj očmov korobač kazni v živo do kosti in mozga. Po mojem zgledu se še menda doslej ni pregrešil nikdo zoper sveto osebo gospoda življenja in smrti celega regimenta.

G. H... je ukazal prinesiti nekaj za pod zob in i l svojega lastnega, dobrega, kot olje tekočega ogrskega vina. Jedla sva in pila.

Tovariši so naju pogledovali osupli, odkod skupaj in naenkrat tako prijateljstvo? — Mi ni šla jed v slast, dasi tešč, sem iz težka požiral, saj nisem zaupal staremu, ki me bode najprej nahrnil ter napojil, po-

Prihodnjo nedeljo, 27. julija vse v Celje na tabor naših Orlov!

zveza je za Jugoslavijo in za Čehoslovaško važnosti, ker pri prevažanju blaga ne bomo navezani ne na Nemce, ne na Madžare.

Meje.

Na Tirolskem.

Neizpremenjene ostanejo določbe prvega načrta, ki se tičejo tirolskih meja, tako da pripade Italiji vsa južna Tirolska do prelaza Brenner.

Na Koroškem ljudsko glasovanje.

Na Koroškem se ustanovi nov glasovalni pas, ki bo bistveno obsegal celovško kotlino in ki bo šel južno po grebenu Karavank. To ozemlje bo ločeno po črti, ki gre od Rožeka, po sredi Vrbskega jezera, nato po Jezernici, Glini, Krki v dva dela. Za vsak del se ustanovi glasovalna komisija, v kateri bo poleg zastopnikov velesil v južnem delu jugoslovanski, v severnem delu pa nemško-avstrijski zastopnik. Glasovalo se bo v južnem delu tri mesece potem, ko stopi v veljavo mirovna pogodba, in sicer po okrajih, ne po občinah. Ako se odloči južni del (Slovensko Koroško) za Jugoslavijo, tedaj se izvede glasovanje tri tedne nato tudi v severnem delu.

Na Stajerskem nemški predlogi zavrjeni.

Tu ostanejo meje neizpremenjene. Meja gre od Koroške meje (od gorskega vrha Kokošja Kepa) čez vrh Sv. Urbana nad Dravogradom (Sobota pripade N. Avstriji), vrh Sv. Lovrenca nad Muto, gorovje Remšnik, severno od Kaple (Kapla pripade Jugoslaviji), mimo cerkve Sv. Duha na Ostrém Vrhu, od tam ob meji mariborskega in lipniškega okraja do točke, kjer okrajna meja doseže Muro (nižje Špilja). Od tam gre meja ob Muri do vasi Sögersdorf pri Apačah, kjer prekorači Muro ter zavije mimo Janovcev v severovzhodni smeri proti ogrski meji. Pri Sv. Ani na Aignu je konec meje med N. Avstrijo in Jugoslavijo. Iz tega je razvidno, da izgubimo Lučane, Špilje in Cmurek z železnico od Obrajne do Špilja. Pri Soboti in Pernicah, pri Sv. Duhu in Špilju ter med Obrajno in Radgono še meja ni popolnoma podrobno razvidna.

Na Ogrskem.

Nemška zapadna Ogrska pripade povečini Nemški Avstriji, tako da dobi Nemška Avstrija Šopronj in Nežidersko jezero, ne pa Šent Gotarda, Subotička, železnice iz Bratislave v Černo, Mošanja in Ogrskega Starega grada. Prekmurje postane jugoslovansko.

Na Češkem.

Meje proti Čehoslovaški so v toliko izpremenjene, da meja ne teče na levem bregu Morave nego sredi reke, tako da je Nemški Avstriji omogočena paroplovba. Chmov (Hochenau) in Pernital (Bernhardtstal) se priznata Nemški Avstriji, prav tako tudi večji del sodnih okrajev Vitoraz (Weitza). Drugim ugovorom nemško-av-

tem pa našeskal, da bodem pomnil, kedaj sem nočil in se vozil v njegovem svetišču.

Ko sva odjedla in so pospravili mizo, si je natknil stari od leve na desno ščipalnik, me premeril s kislom nagubanim obrazom, me pogladil po roki s pozivom:

»Sedaj pa le povejte, razložite brez strahu, kako je mogoče, da sva se skupno prevrnila, ko se vendar nisva skupaj vozila?»

Podkorajzil sem se, povedal starcu vse: o nočišču na vozu, nenadnem odhodu, trpljenju na potu, lakoti in mrazu do sestanka v grabi in snegu.

Moj Bog! Očka se vam je smejal pri moji povesti kot menda izba mladosti ne več tako. Njegove na kislno razorane gube so se mu ublažile ter omilile pri nasmehu, po kolenih se je tolkel, me potrepal po ramah in menil ob koncu:

»Sakerlot! Kaj podobnega pa še nisem doživel. Še en liter mojega! Odslej se lahko vozi vsak gospod od štaba z mojim vozom, če ga ne rabim jaz.»

Krohotali so se vsi na račun moje kože od obersta do zadnjega prostaka pod bajtino streho. Vsi smo bili veseli: očka, da nam je vcepil svoj ugled v kmi in meso, tovariši, da so dobili na razpolago voz, jaz pa, ker sem se zmuznil brez kazni po kršenju prve vojaške zapovedi: Ubogaj!

Te vrste leta 1916 minulega doživljava sem zapisal in objavil vsem čitateljem v zglede, kak red, strah in trepet je vladal med častniki in moštvom v prvih letih vojne. Če sem se pokesoril jaz kot vojni kurat gospodu očersu, kaj se le druge pomilovanja vredne pare: častniki in zatirano moštvo. Da, bili smo vojaki po vojaški zapovedi: Ubogaj!

strijske delegacije glede meja proti Čehoslovaški niso ugodili. Cela Nemško-Ceška ostane Češka last.

Zaupnikom Kmetiskih zvez!

Po mnogih župnijah so se že osnovala Kmetiske zveze, izvoljeni so zaupniki. A ustanovitev še ni vse. Le začetek je. Zaupniki tudi niso izvoljeni samo zato, da se njih imena pri zborovanju preberejo ali morebiti v listih objavijo! Župnijski odbor Kmetiske zveze, to so zaupniki, morajo delati, neprestano in neumorno delati! Za to so izvoljeni!

1. Zaupniki.

Naloga zaupnikov je neizmerno važna. Te važnosti se morajo tudi zavedati! Vsak zaupnik je in mora biti za svojo vas (najprimerneje je, da se za vsako vas izvoli po en zaupnik; cela občina je za enega samega navadno že preveč, četudi obsega župnija več občin) ali okoliš to, kar je dr. Korošec za vso Jugoslavijo: Vedno mora buditi in navduševati za Kmetisko zvezo, organizirati svoje sovaščane in jih pridobivati in vabiti in nabirati kot ude Kmetiske zveze! Vsakega zaupnika mora prešinjati zavest odgovornosti: Če so mi sožupljani izkazali svoje zaupanje in me izvolili za zaupnika Kmetiske zveze, se moram tega zaupanja tudi vrednega skazati ter delati za Kmetisko zvezo!

2. Mesečne seje.

Zaupniki Kmetiske zveze se naj redno vsak mesec shajajo k sejam. Najbolje je, da se za seje enkrat za vselej določi dan oziroma nedelja v mesecu n. pr. prva ali druga itd. nedelja v mesecu, recimo po rani službi božji. Tega reda se treba držati! Tako se bodo zaupniki navadili in ne bodo na seje pozabili. Snovi za razgovore pri sejah ne bo zmanjkalo, če se bodo zaupniki le potrudili in marljivo sodelovali. Nekateri točke bodo morale priti stalno na red. Tako n. pr.: Časniki, kako nasprotne izpodriniti in naše razširjati; o tem, kako listi prihajajo v župnijo, kdo jih ima itd. mora biti odbor Kmetiske zveze natanko poučen in mora to stvar vedno pazljivo zasledovati! Dalje se treba pri vsaki seji pogovoriti o tem, kako mišljenje vlada po župniji, kdo hodi ali agitira itd. Tudi kmetiske, stanovske potrebe n. pr. ceste, gospodarske potrebe so lahko predmet sejam. Poroča se lahko tudi stalno pri vsaki seji o gibanju Kmetiskih zvez po vsej Jugoslaviji in tudi po drugod. Vsikdar treba zaupnike tudi opozoriti na uspehe, ki jih je Kmetiska zveza po svojih poslancih dosegla pri vladi. Seveda se morajo razgovora udeleževati vsi zaupniki, ne da bi samo eden govoril, drugi pa prikimovali. Vsak zaupnik se na sejo pripravi: naj si pred sejo malo razmisli, na kaj bi bilo pri seji dobro opozoriti. Ves čas od ene seje do druge naj zbira gradivo za sejo, najbolje, da si sproti zapiše, da ne pozabi!

3. Od hiše od hiše.

Kar se pri seji sklene, ne sme ostati mrtvo in samo pri sklepu, ampak vsak zaupnik si mora prizadevati, da to, kar se je pri seji sklenilo, v svojem okolišu ali vasi tudi izvrši! Glavno delo je pridobivanje udov in razširjanje naših listov. Tu pač treba nekoliko požrtvovalnosti. Le pogledjte nasprotnike, zlasti socialiste! Od hiše do hiše vam hodijo in agitirajo in nabirajo ude in širijo svoje liste. Vzemimo si jih v tem za zgled! Od hiše do hiše! Od osebe do osebe! A ne samo kmete in posestnike, ampak, kjer ni Jugoslovanske Stokovne Zveze, tudi viničarje, dninarje, hlapce, vse vabite v Kmetisko zvezo ter jih sprejemajte! Ne samo moških, ampak tudi ženske! Da bodo zaupniki tem lažje kos svoji nalogi, naj v naših listih: „Gospodarja“, „Straži“, „Domoljubu“ marljivo zasledujejo zlasti gibanje Kmetiske zveze, naj si važnejše reči ali izrežejo iz lista ali zaznamujejo! Bolj ko bodo poučeni, lažje bodo delovali za Kmetisko zvezo!

4. Sirité naše časopise!

Zaupniki naj pazno zasledujejo, kako listi prihajajo v njihov okoliš, oziroma vas. Nasprotne liste naj skušajo izpodriniti in njihov vpliv uničiti. Z vso resnobo in vztrajnostjo naj širijo naše časopise: „Gospodarja“, „Stražo“, „Domoljub“ i. dr. Posebno bi priporočali skupno naročanje. Zaupnik pridobiva v svoji vasi ali okolišu naročnikov in obenem pobira naročnino. Seznan novih naročnikov in njihove naslove pošlje obenem z naročnino upravništvu „Gospodarja“ ali „Straže“ ali „Domoljuba“. Lahko tudi

vsil zaupniki ene župnije izročé naročnino in seznan novih naročnikov župnijskemu predsedniku Kmetiske zveze, ki potem liste naroči vsem novim naročnikom župnije. Tak način naročevanja bo imel gotovo lepših uspehov, ko če samo rečeš: „Naroči si!“ in mu sam ne pomagaš, da si list res tudi naroči. Mnogi ljudje niso vajeni, ne vejo, kako bi naročili, ali pozabijo naročiti. Pa pride agitator nasprotnikov, mu naroči nasprotni list in dotičnik je za nas mnogokrat celo izgubljen.

Tako tiho delovanje zaupnikov Kmetiske zveze je neobhodno potrebno zlasti zdaj, ko so večja zborovanja in shodi prepovedani. Ako pa župnijski odbori, to so zaupniki Kmetiske zveze, ne bodo delovali, so sami krivi, če pride sovražnik in poseje ljuliko med pšenico. Ljudstvo hoče biti organizirano: če ga ne bomo organizirali mi, ga bodo pa nasprotniki!

Anglija nasprotnica Italije.

Odbor društva „The Serbian Society for Great Britain“, v katerem so znani prijatelji Jugoslovancov kot Scotus Watson, Evans, Steed in še mnogi drugi, so objavili v vseh londonskih listih javno spomenico na Lloyd George-a, v kateri ga opozarjajo na italijanska nasilstva v zasedenem jugoslovanskem ozemlju, in ga pozivajo, naj že vendar vpliva na novo italijansko vlado, naj preneha z nasilstvi ter omogoči boljše razmere med Italijo in Jugoslavijo, ker bi bili sicer ogroževani temelji „Zveze narodov“. Ta poziv je vzbudil v angleški javnosti velikansko pozornost, ker je prvi slučaj, da tako ugledno društvo javno opozarja vlado na italijanska nasilstva, kajti dosedaj se ni smelo v ententnem časopisju ničesar pisati proti Italiji. Javni nastop teh uglednih mož je za nas Jugoslovane zgodovinske važnosti!

Orožne vaje letnikov 1888 in 1889.

Vsi oni vpoklicanci k orožnim vajam letnikov 1888 in 1889, kateri lahko dokažejo, da so po prevratu in sicer od 16. nov. 1918 dalje služili v jugoslovanski armadi na fronti ali v zaledju najmanj tri mesece, so orožne vaje oproščeni. Takemu moštvu naj se oprostitev od orožne vaje na opravičeno prošnjo potrdi od pristojne pukovske okružne komande, katera ima strogo paziti na to, da je dotičnik odmerjeno dobo po 16. nov. dejanski odslužil. Dotičniki naj se nemudoma obrnejo ustmeno ali pismeno na pukovsko okružno komando v Mariboru.

Pomanjkanje soli.

Po Slovenskem se javlja vedno večje pomanjkanje soli. Oskrba soli je za celo državo prevzela uprava državnih monopolov, čeprav še ni potegnjena na celo državo. Če bi uprava za slovenski del naše države oskrbela toliko količino soli, kolikor je potrebno, bi bilo zoper nje manj pritožb. Toda uprava ne uvede toliko, da zadovolji splošno potrebo. Na drugi strani pa o vira brigo in delo organizacij, ki se pečajo z aprovizacijo ter bi našo domovino rade oskrbele tudi s soljo. Carinarnice, ne samo da izterjavajo visoko potrošarino, one tudi preprečujejo uvoz, kakor se je to zgodilo v Mariboru, kjer je zadnje dni carinarnica zabranila prevoz soli. Gospodarska zveza v Ljubljani je namreč naročila 10 vagonov soli, ki je tudi določena za mariborski okraj, uprava državnih monopolov pa je zabranila prevoz. In vendar vlada v mariborskem okraju največje pomanjkanje soli ter se tamkaj za 1 kg soli plačuje večkrat po 10—20 K.

Te razmere je poslanec dr. Hohnjec razložil g. finančnemu ministru ter je dne 10. julija nanj stavil ta vprašanja:

Ali hoče g. finančni minister dovoliti:

1. Da se ukine pobiranje potrošarine za sol, dokler država sama ne more postaviti potrebne količine soli na razpoloženje.

2. Ali hoče telegrafskim potom osloboditi 10 vagonov soli, naročene od Gospodarske zveze v Ljubljani, kateré ne prepušča dalje carinarnica v Mariboru.

3. Ali hoče v obče propustiti uvoz zasebnim organizacijam in trgovcem, dokler uprava monopolov ne more zadovoljiti tozadevne potrebe.

Politične vesti.

Tečaj za voditelje naših organizacij v Celju dne 17. t. m. je nad vse pričakovano sijajno uspel. Okrog 150 udeležencev iz celjskega okrožja je vstrajalo osem ur pri predavanjih in zanimivih debatah, ki so se razvile po vsakem predavanju. Predavali so: dr. Ogrizek o politični organizaciji, dr. Jeraj o izobraževalni organizaciji, strokovni tajnik A. Komljanec o Jugoslov. Strokovni Zvezi, nadrevizor Vladimir Pušenjak o gospodarski organizaciji. Sprožilo se je mnogo želj glede tiska, organizacije stranke in strokovnih organizacij.

Strankino tajništvo. Slov. Kmečka Zveza in Vseslovenska Ljudska stranka ustanovita v Mariboru strankino tajništvo. Poslovalo bo v Cirilovi tiskarni (I. nadstropje). Tajništvo bo dajalo namdom oziroma somišljenikom SKZ pojasnila v vseh vprašanih naše politične organizacije ter v davčnih in drugih gospodarskih zadevah. Da moremo organizacijo naše stranke temeljito izpopolniti, prosimo naše zaupnike, da gredo tajništvu povsod na roko. Glavni zaupniki dobijo podrobna navodila. Naslov za pisma: Tajništvo Slov. Kmečke Zveze, Maribor, Cirilova tiskarna.

Naši shodi. Slov. Kmečka Zveza priredi dne 3. avgusta tri velike shode: Po dopoldanski božji službi na Vurbergu in po večernicah pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Shoda se naj udeležijo tudi somišljeniki iz sosednih župnij. Govorijo govorniki iz Maribora in Ptujja. — Pri Sv. Lovrencu na Pohorju se vrši shod Slov. Kmečke Zveze dne 3. avgusta v šoli. Govori dr. Leskovar.

Veliki ljudski shod bo v nedeljo, dne 27. julija ob 11h v Železni Kaplji na Koroškem. Govorijo: general Maister, župnik Poljanec, dr. Müller in urednik Žebot.

Zadnji steber kranjskega nemštva — se porušil. Dne 18. julija so se na občnem zboru „Kranjske nemške kmetijske in obrtniške društva v Ljubljani“ vršile volitve v odbor, v katerih je zmagala slovenska lista. S tem je prišel v slovensko roke najkrepkejši nemški denarni zavod, kateri je s svojimi silnimi denarnimi sredstvi ustanovil in umetno vzdrževal vsa nemška bojna društva in sploh vse kranjsko nemštvo in nemškutarstvo, porušil se je zadnji steber kranjskega umetno vzdrževanega nemštva!

Dekleta makolske župnije, zbrana na mesečnem sestanku Dekliške Zveze v Makolah ugovarjajo proti nameravani prikrojitvi volilne pravice, ki hoče kmečko ženstvo po večini izključiti od volitev. Odločno zahtevamo splošno in enako, direktno in tajno volilno pravico po proporciju tudi za kmečko ženstvo. — Makole, dne 13. julija 1919. Sledijo podpisi.

V Italiji se pripravlja revolucija. Kakor poročajo listi, se pojavlja v Italiji veliko revolucionarno gibanje. Ljudstvo in vojaštvo je nezadovoljno s italijansko politiko. Kralj Emanuel je moral zbežati na Angleško.

Izgube Anglije in Francije v svetovni vojni. Anglija je izgubila v svetovni vojni 803.220 mož mrtvih in pogrešanih ter 1.649.940 ranjenih, torej z avsem 2.453.160 mož. Izgube Francije znašajo 3.600.000 od teh 1.352.000 mrtvih in pogrešanih. Ogromne žrtve, katere ima na vesti Viljem in nemški narod sploh!

Pod nadzorstvo sta dani lekarna Rauscher v Celju in lekarna Rebul v Slovenjgradcu. Za nadzornika je imenovan Mr. Ph. U. Ustar.

Dimnikarski mojster Knaus iz Lučan pri prometanju dimnikov v obmejnih krajih hujska proti Jugoslaviji. Oblast mu pa gre še na roko.

Tedenske novice.

† **Anton Slander.** V Staremtrgu je umrl v nedeljo zjutraj, dne 20. t. m., tamkajšnji častni kanonik, dekan in župnik č. g. zlatomašnik A. Slander v visoki starosti 74. let. Rajni je bil sicer vedno trdega in čvrstega zdravja, a nesrečna polomija na Koroškem in vpad Nemcev v slovenjegraško okolico, ki ga je prisilil, da je moral bežati kot begunec iz svoje župnije, ga je tako potrl, da ni več okrevajal temveč šel v večnost po plačilo za svoje trudapolno življenje. Č. g. Anton Slander je bil rojen leta 1845 na Gornjskem v prijazni Savinjski dolini. Po končanih gimnazijskih študijah je obiskoval bogoslovje v Mariboru, kjer je bil kot tretjeletnik leta 1868 posvečen v mašnika. Dne 1. avgusta 1869 je nastopil službo v dušeskrbju in sicer najprvo pri Sv. Francišku v Savinjski dolini, kjer je služboval do konca leta. Od 1. januarja 1870 do 27.

junija 1871 je bil kaplan v Vojniku, nato v Čadramu kaplan in provizor do 30. aprila 1876, ko je bil imenovan za nemškega pridigarja in kateheta in pozneje za vikarja v Celju, katero službo je opravljal do 15. decembra leta 1885. Dne 16. decembra 1885. je bil umeščen za župnika v Slovenjgradcu, kjer je pastiroval pet let, dokler ni bil umeščen za župnika v Staremtrgu, dne 1. majnika l. 1890. Povsod je kazal veliko gorečnost v dušeskrbju, zato ga je pa tudi višja cerkvena oblast primerno odlikovala: leta 1888 je postal duhovni svetovalec, leta 1897 dekan in leta 1908 častni kanonik. Lani je obhajal v krogu svojih prijateljev in znancev zlato sv. mašo, letos 1. avgusta pa bi obhajal petdesetletnico svojega delovanja v dušeskrbju, a Vsemogočni je svojega zvestega hlapca prej poklical po zasluženo plačilo. Pogreb se vrši v sredo, dne 23. t. m. ob 10. uri dopoldne. Svetila mu večna luč!

Koncert priredita v nedeljo, dne 27. julija ob pol 9. zvečer v „Narodnem domu“ v Mariboru odlična solista kralj. opere iz Zagreba g. Josip Rijavec (tenorist) in Robert Primožič (bariton).

Koncert Druzovič-Brezovšek v Ljutomeru. Radi prekinjenih železniške zveze dne 20. t. m. se je odložil koncert na nedeljo, dne 27. t. m.

Veliko ljudsko veselico na Pobrežju priredi tamošnja slovenska prostovoljna požarna brambor prihodno nedeljo, dne 27. julija, na vrtu narodne gostilne Balon „pri brodu“ na Zrkovski cesti. Pričetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 2 K za osebo. Čisti dobiček je namenjen za nabavo gasilnega orodja. Voščimo prenovljeni požarni brambor na Pobrežju obilo uspeha!

Slovenska dijaška zveza. V nedeljo, dne 3. avgusta bo v Celju občni zbor štajerske podružnice JDZ. Začetek ob 8. uri zjutraj s sv. mašo v farni cerkvi, potem občni zbor v hotelu „Beli vol“ z običajnim sporedom. Zberemo se pred 8. uro pred farno cerkvijo. Katoliško-narodni dijaki! Edino krepka dijaška organizacija nam je poroštvo za zmago naših načel. Posebno v današnjih razmerah je potrebno, da nas drži edinstvo in enakost stremjenja na vseh poljih. Navdušenje za katoliške vzore naj prešinja naša mlada dijaška srca! Zatorej vsi na občni zbor, da zopet strnemo svoje vrste in si določimo nove pravce za bodoče delo!

Zadružna Zveza v Ljubljani oddelek za Štajersko v Mariboru naznanja, da se je preselila njena pisarna v Schillerjevo cesto 10 (na oglu Gosposke ulice) 1. nadst.

Slovenija dobi vseučilišče. Za slovenski narod je bil 16. julij zgodovinske važnosti. Državna zbornica v Beogradu je sprejela v drugem branju zakonski načrt, da se že v jeseni otvori v Ljubljani popolno slovensko vseučilišče. Po več kakor stoletni borbi je naš narod dosegel to, za kar se je neprestano boril, izpolnilo so se mu stoletne želje, da dobi toli zaželjeno slovensko vseučilišče. Ob tej priliki bodi izražena želja, da naj naš narod dobi iz vseučilišča vse, kar je popolno po znanju in značaju!

Strela ubila kmetico. V petek, dne 11. t. m. je bila v Selah pri Ptujju grozna nevihta. Strela je udarila v kmetico Marijo Smolinger in v njeno hčerko Miciko iz Varislovec, ki sta bili v tej hudi uri na polju. Kmetica je bila takoj mrtva, hčerka pa je neznatno ranjena. Rajna je bila prav pridna in skrbna gospodinja, vsi so jo čislali in imeli radi. Bog ji daj večni mir!

Cudno, pa resnično. V stari Avstriji sta zaročenca prosila v slovenskem jeziku na namestnijo v Gradec za spregled od katerega koli zakonskega zadržka in prošnja je bila po preteku enega tedna gotovo rešena in zaročencema dostavljena. Od poverjeništvu za notranje zadeve nikar ne pričakujte hitrosti; tudi po preteku treh tednov še zastoj pričakuješ rešitve. Kaj je vzrok? Najbrž zopet pomanjkanje slovenskega jezika zmožnih uradnikov?! — Isto velja tudi pri razpisih praznih župnij. Predno od ordinarijata na deželno vlado in od tam zopet na ordinarijat prikrevsa uboga mrha — uradni šimel, preteče najmanj pol leta. V tem času bi tudi polž to pot opravil. Le malo več urnosti, ko je čas tako hiter in dragocen!

Ptujski mestni urad veriži? Poroča se nam: Mestni urad v Ptujju prodaja galico po 11 kron na Hrvaško. Tako je dne 2. julija prodal trgovcu Sajku v Bedjo večjo množino po navedeni ceni. Radovedni smo, kje je mestni urad dobil galico? Nekaj se govori tudi o „kupčiji“ z mastjo in Reinhardovo perutnino. Ljudstvo zahteva pojasnila.

Poštna zveza s Ptujem. Poleg zveze z ambulancami na progi Maribor—Kotoriba v vlakih

št. 205 in 2286 se je uredila začeni s 25. junijem še zveza z vlakoma št. 207a in 208, toda za sedaj samo za pisemske pošiljatve, tako, da ima Ptuj z in od glavne proge Ljubljana—Maribor dvakratno zvezo in sicer enkrat popolno in drugokrat omejeno na pisemske pošiljatve.

Razburiljive vesti o cestnih roparskih umorih na cesti Maribor—Špilje še vedno vznemirjajo mesto in okolico in sicer v takem obsegu, kakor da bi bili na tej cesti cestni ropi in umori kar na dnevnem redu. V pomirjenju javnosti bodi povedano, da so se na tej cesti doslej izvršili samo trije roparski umori in sicer: v noči 15. maja nad opekarno pri Lajterspergu 1 slučaj (German Alojz, rudar iz Trbovelj); v noči 7. junija na cesti pri Št. Ilju drugi slučaj (Farazin Alojz, železn. delavec iz Št. Ilja) in 13. junija za Špiljem pri Vizjakovem mlinu tretji slučaj (Franc Ulc iz Gersdorfa). Sumi se, da je bil v vseh slučajih storilec neki vojak-ubežnik (dezerter). V slučaju umora pri Lajterspergu sta na sumu še drugi dve osebi. Občinstvo, zlasti one iz pesniškega okrožja se v svojem lastnem interesu opozarja, da vse, kar bi bilo v zadevi teh hudodelstev, zlasti glede osebe storilcev znano, javi okrožnemu sodišču Maribor ali pa orožništvu.

V vlakcu je pozabila dne 30. junija t. l. na progi Maribor—Ljubljana košaro z obleko, rojstnimi in drugimi listinami slepa gospa Ana Kastelic iz Fužin pri Ljubljani, pošta Spodnja Hrušica. Pošten najditelj se prosi, da pošlje najdeno košaro na navedeni naslov. Košara je bila odprta ter je iz listin razvidno lastnice ime in bivališče.

Nova knjiga: Sv. evangelij in dejanje apostolov. Priredil Jožef Zidanšek, profesor bogoslovja v Mariboru. Založila tiskarna sv. Cirila. Take knjige Slovenci dozdaj še nismo imeli. To je prva popolna žepna izdaja sv. evangelija in Dejanja apostolov v slov. jeziku. O knjigi še bomo natančneje pisali. Za zdaj pa jo vsem Slovincem prav toplo priporočamo. Pričakujemo, da bo to Sv. Pismo prišlo v vsako slovensko hišo. Knjiga obsega 543 strani in stane s poštnino vred K 6'90, brez poštnine 6 K. Narčni se v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nov slovenski trgovec v Celju. Na Glavnem trgu v hiši Faningerja v Celju je otvoril trgovino s specerijskim blagom in deželnimi pridelki Anton Močnik. Novega, narodno zavednega trgovca priporočamo!

Slovenski lončarski mojster Anton Stauber je otvoril v Gosposki ulici št. 36 svojo obrt. Prodaja sklede in lonce ter stavlja in popravlja peči. Slovenci, svoji k svojim!

Zračni polet čez Atlantski ocean. Ameriški major Scott je napravil v nalašč zato konstruiranem zrakoplovu zračni polet iz Anglije čez Atlantski ocean v Novi Jork v Ameriki. Polet je trajal 109 ur 12 minut. Brez oddiha je zrakoplov srečno preletel ogromno razdaljo 11.000 km, kar se še dosedaj ni posrečilo nobenemu zrakoplovcu. Zrakoplov, ki je plul z brzino 75 kilometrov, ste spremljali dve križarki. Novi Jork je sprejel Scotta z nepopisnim navdušenjem.

Velika eksplozija v Solunu. Dne 16. julija se je pripetila v laškem skladišču za municijo v Solunu velika eksplozija, katera je uničila 150.000 granat, 10.000 bomb ter ogromne množine raznega drugega vojnega gradiva.

Gospodarske novice.

Novi bankovci v Beogradu. Po poročilu iz Beograda so že došli v Beograd novi bankovci, ki se bodo zamenjali za kronske bankovce in sicer po kurzu, ki še pa ni določen.

Izvozna dovolila. Po pogodbi 33 SHS sme podružnica Centralne uprave za trgovski promet z inostranstvom izdati izvozna dovolila za omejeno število konj za klanje. Izvozna dovolila se pa smejo izdati glasom pogodbe le onim trgovcem, ki so upravičeni trgovati z živino. Nadaljni pogoji so sledeči: konji se smejo prodati le Deutschösterreichische Lebensmittelausfuhrstelle, oziroma onim, ki jih ta zavod za nakup živil pooblasti. Kupna cena se vplača pri Warenverkehrsbüro na Dunaju in tukajšnja Jadranska banka jo izplača prodajalcu. Podružnica centralne uprave za trgovački promet z inozemstvom.

„Vnovčevalnica za živino in mast“ v Ljubljani je objavila svoječasno v vseh časopisih, da bo prodajala olje španske provenijence po 24 kron za kilogram bruto za neto. Ta objava pa je pomotna. Glasiti se mora v tem smislu, da bo veljalo olje v Ljubljani približnih 24 K za kilogram

neto. Plačati pa bo treba še posebej kupnino za sod.

Oddaja sodov. Pododsek komisije za stvarno demobilizacijo v Ptuj naznanja da ima iz nekdanjih vojaških zalog večje število starih sodov na razpolago. Sodi imajo vsebino od 30—3000 litrov, največ je takih od 80—1501. Oddajali se bodo naravnost uporabnikom; prekupci so izključeni. Kdor si želi sode nabaviti, naj to javi potom občinskega urada ali potom pristojne kmetijske podružnice okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Nakaznice se bodo strankam razpošiljale potom občinskega urada.

Okoliški (mariborski) kmetje in najemniki, kateri imajo živino za težko vožnjo, se opozorijo da dobijo pri mestni občini (stavb. urad) fekalije iz greznic brezplačno, če si je sami odpeljejo. Fekalne vozove odda mest. občina na razpolago s pridržkom, da se na dan najmanj trikrat (tri vozovi) odpelje. Oglasiti se je treba pri mestnem stavbenem uradu, poslopje glavne pošte, drago nadstropje.

Dopisi.

Maribor. Umrli so: Likavec Ivan, gostilničar in trgovec na Pesnici, Klotjčnik Franc, vrtnar j. ž. v p., Tezno 59. Andrej Kozar, poddesetnik v mariborski bolnici 2. Bračko Josip, pešec v mariborski vojaški bolnici št. 1.

Krčevina Lajtersberg. V sredo, dne 28. in četrtek, dne 24. t. m. se bo v razdelilnici Krčevina-Lajtersberg razdelil sladkor za mesec julij in sicer za občine Krčevina-Lajtersberg. Ker se bo razdelilnica z 31. julijem t. l. razpustila, se stranke vabijo, da pravočasno prevzamejo sladkor.

Pobrežje. Slovensko šolo imamo, a manjka nam denarja za knjige. Ko smo šolo prevzeli, ni bilo niti ene slovenske šolske knjige. Učenčeva knjižnica je še danes nima. Vse to bo treba oskrbeti. Občina je uboga. Zato prosimo posamezne dobrotnike in denarne zavode, da se nas po možnosti spomnijo. Otroci nam bodo hvaležni.

Sv. Peter niže Maribora. Oprostite gospod uradnik, da Vam moram spet nekaj novega poročati. Hodim vedno okrog in voham za novicami. Pri nas je še več takih, ki nosijo ovčjo ablačilo. Posebno enim je že postalo pretoplo, pa včasih odlože svojo obleko, in med temi je posebno „ferboltar“ neke grofice. Pred kratkim je gosp. „ferboltar“ proti svojim delavcem zabavljaj zoper Jugoslovane: „Prokleti Jugoslovani, bi radi Nemcem vso zemljo požrli ali pokradli, pa že ne bodo, ker so prenemni“. Pokazal je že l. 1914 svojo slovenščino. Zavedni Slovenci št. Peterski smo tedaj prisegli slovensko, samo ta gospod je izstopil in prisegal nemško. Celi čas in še sedaj je ostal zvest naročnik „Marburgerce“ itd. Za danes dovolj. Zaveden domačin iz št. Petra.

Sv. Lenart v Slov. gor. G. poštarja bi prosili, da bi si vendar že enkrat omislil slovenski poštni pečat. Če ga ima že davno Maribor, bi ga mogel imeti že tudi Sv. Lenart. Sicer pa lenartška pošta tozadevno ni osamljena.

Ljutomer. Naš poštni urad ima še vedno germanski napis „Luttenberg.“ To je sramota!

Sela pri Ptuj. V soboto, dne 12. t. m. je okoli poldne nastala grozna nevihta. Usula se je toča v velikosti oreha in še večja, ter na polju v Dražencih pri Ptuj uničila vse silje. Žito in oves leži izmlačeno in poteptano na tleh. Koruza in krompir sta popolnoma pobita. Škoda je ogromna.

Slov. Bistrica. Dasi je bila Slov. Bistrica nekaj biča potrebna in je dr. Reisman večkrat primerno udaril po naših nemčurskih razmerah, se ga v zadnjem času loteva neka manija, vsepovsod videti strahove in hoteti paševati nad našo narodno slovensko družbo v Slov. Bistrici! Ne vemo n. pr., zakaj bistriška lekarna ne bi bila narodna? Kje in kako barvo kaže? Zakaj dvomi nad jugoslovansko odločnostjo? Brezprimerne smela trditve, da je lekarna shajališče odpuščenih nemčurskih učiteljic, je dr. Reisman povod, postaviti gospoda lekarnarja kot narodno nezavednega pred javnost! Pazite kaj govorite, ker bič zna pasti tudi neusmiljeno po vas! Ne iščite med našo družbo odpadnikov!

Laporje. Na Videžu je umrl 11. t. m. posestnik Simon Leskovar p. d. Sever. Bil je blag mož, tihega značaja, in dober predstojnik svoji vzgledni hiši. In ko smo ga v nedeljo nesli mimo hiše posestnika Franca Leskovar p. d. Pobarca, je tudi ta zatisnil svoje oči. Nakopal si je holecen pri vojakihi. Bil je vrl in razumen mož, vnet zadrugar in član načelstva domače poso-

vilnice. Telesni ostanki dobrih sosedov počivajo skupaj — gotovo sta združena tudi v nebeški domovini! Vdovama naj Gospod podari mile tolažbe! Otroci pa ne pozabite naukov in lepega življenja svojih očetov!

Celje. Dne 27. t. m. priredi celjsko orlovsko okrožje javno telovadbo na dvorišču mestne ljudske deške šole (Gregorčičeva ulica). V kolikor moremo iz dosedanjih priprav za to orlovsko prireditve sklepati, bo ta javna telovadba, ki bo združena z velikim mladeniškim taborom, manifestacija katoliške mladine cele Savinjske doline, manifestacije katoliških štajerskih fantov. Kranjski Orli se pripeljejo na ta tabor s posebnim vlakom. Štajerski Orli! Udeležite se polnoštevilo tega javnega nastopa, prinesite zastave seboj, pripeljite druge fante na ta tabor. Tudi izobraževalna društva s svojimi zastavami in svojimi pevkimi zbori, ki bodo lahko nastopili pri prosti zabavi, naj se udeležijo tega slavlja katoliške štajerske mladine! Vsa društva iz Savinjske doline se naj zberejo že zjutraj na slavnostnem prostoru, da odkorakamo skupno na kolodvor, kjer bo siovesen sprejem kranjskih gostov. Po sprejemu bo skupna sv. maša v farni cerkvi, nato mladeniški tabor pred Narodnim domom in odhod skoz mesto na telovadišče. Popoldne ob 15. uri začetek javne telovadbe, kateri sledi prosta zabava s srečolovom, šaljivo pošto itd. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu.

Dramlje. Takajšnji cvetlični dan 13. julija, kot prvi svoje vrste v drameljski zgodovini, se je obnesel dosti dobro. Nabralo se je 300 K za invalide. Hvala nabiralkam in darovateljcem.

Pišec. Nismo še videli kaj takega v Globokem, kakor na rojstni dan kralja Petra. S slovenskimi, hrvaškimi in srbskimi bandercami — vsak po eno — so prišli pod vodstvom učiteljstva k kraljevi maši. Kako lepo jih je bilo videti, ko so s prijaznega grička Sv. Barbare z bandercami korakali, počoč jugoslovanske koračnice, v šolo. V šoli je otvoril g. nadučitelj Tomine kraljevo slavnost in podal zgodovino prvrata. Učenci in učenke so lepo deklamovali, a vmes pa peli vsi — prav demokratično — jugoslovanske pesmi, kakor: „Naše staro pravo“, „Onam, Onamo.“ V prvem delu sporeda smo čutili trpljenje našega naroda pod Avstrijo, a v drugem delu pa se veselili njegovega vstajenja. Da bodo imeli naši mali spomin na to slavnost, so se dali slikati. Zahvala za to gre pred vsem učiteljstvu. Trudi se, pa tudi lepe uspehe doseže. Vidi se pa tudi, kaj premorejo naši mali, če kdo zna njihove talente vzbuditi. Prav ima naš Vodnik, ko poje o Slovencu: „Za uk si prebrisane glave.“ Še večkrat kaj takega!

Prireditve.

V nedeljo, dne 27. t. m.

V Središču ob pol 14. (pol 2.) uri v Društvenem domu čebelarški shod, ustanovitev čebelarke podružnice in praktično razkazovanje čebelnjakov. Na shodu govori potovalni učitelj g. Juranič. — Pri št. Rupertu v Slov. gor. popoldne po večernicah v gostilni g. Krajnc gledališka predstava Katoliškega bralnega društva. — V Pišecah ob 15. (3.) uri v uradnih prostorih občni zbor Kmečke hranilnice in posojilnice z navadnim dnevnim redom. — V Oplotnici ob 15. (3.) uri v uradnih prostorih redni občni zbor Ljudske posojilnice z običajnim dnevnim redom. — Na Pobrežju pri Mariboru ob 15. uri ljudska veselica Prostovoljne požarne brambe na Balonovem gostilniškem vrtu.

V nedeljo, dne 3. avgusta:

Na Ptujski gori ob 15. (3.) v šoli prireditve bralnega društva. Na vspredu je poučni govor, petje domačega mešanega zbora ter dve igri. — Na Ščavnici pri Cmureku ob 13. (1.) uri v posojilničnih prostorih redni občni zbor posojilnice, ki je zdaj razširila svoj delokrog čez celo župnijo Sv. Ane v Slov. goricah.

INSERATI.

Zavarovanje zoper požare!

Ljubljanska Vzajemna zavarovalnica ima v Mariboru svoje zastopstvo v hiši Loška cesta 10, (Augasse).

Posestnica v Razvanju sprejme deklico, 10—12 let staro, ki je brez starišev, za svojo. Ponudbe se naj pošljejo nadzupniškemu uradu v Hočah. 111

Organizacija, želi nastopiti službo na manjši fari s 1. avgustom t. l. Naslov v upravi pod „Organizacija št. 198“.

I register-kontrolna blagajna, kakor tudi 13 m parnih cevi, tudi za dimnike porabljivo, srednje mere 19 cm, tudi usnjate plošče, vodovodne cevi ter 1 gonilno kolo srednje mere 90 cm se dobi pri trdku, Franc Schell, umetni in blagajničarski ključavničar v Mariboru, Koroška cesta 31. 142

Učena sprejme Matija Hošvar, ključavničar, Rogoznica pri Ptuj. 194

Med. dr. Vilko Marin

zdravnik za telesne poškodbe, spolne in ženske bolezni ordinira vsak dan od 11—12. in 14.—16. (2—4) ure v Mariboru v Elizabetini ulici št. 15 Telefon 205. 1880—124

Odvetnik dr. Fran Roš

naznanja, da je otvoril odvetniško pisarno v Laškem. 129

Vinčar s dobrimi spričevali, 2—3 delavskimi močmi, kateri znajo vinograd dobro obdelovati se išče za Maribor takoj ali na jesen. Vpraša se v trgovini Glavni trg 4, Maribor. 1868

Vila, lepa na prodaj, solnena lega, ob glavni cesti Kozje, 6 svetlih sob, 2 kuhinji, drvarnica, klet vrt za selenjavo in nekoliko sadnega drevja. Vpraša se: Jurčan, Lastniš p. Podčetrtek. 1869

Čunčjeve trave za cepljenje trt priporoča IGN. VOK, specialna trgovina sivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica št. 7. 126

Rabim večje število izvežanih drvarjev pri ugodnih rekordnih plačilih. Oglas pri drvarskem mojstru Jož. Gorjanc, v Rušah. 168

Čisti čebelni vosk kupi po najvišji ceni Josip Šerec, trgovina, Maribor, Tegethoff. c. 57. 158

Čevlje za sandale, fine moderno izdelane ima v zalogi in jih razpošilja po poštnem povzetju mironska „Čevljarica zadruga“ v Vrhovcu pri Mozirju. Čevlji so iz lahke šetro-media kože, boksa in teletina. Debitne visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otročje čevlje ter sandale. Cene unja se drigajo zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu primeren popust! Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“. Znaerne cene! Zahtevajte cenike! 149

FRANJO FARIČ, prva mariborska tovarna za izdelovanje in popravila poljedelskih strojev, se priporoča. 150

Jedilno sol in viličalce dobi v nekaj dneh Gospodarska Zveza v Ljubljani. P. t. reflektanti naj blagovoljivo pošlata svoja naročila takoj. V zalogi ima sledeče: žvepleni cvet, modro galico, rafijo in živinsko sol. Koruza pride v kratkem. 138

Sprejemem dva klapca h kónjem in enega ali dva za delo v skladiščih. Upoštevalo se le marljivo, treni in počeni delavci. Dobra hrana in plača. V slučaju sprejema se potni stroški v Ljubljano povrnejo. Zglasiti se je v velistogovini Fran Derenda, Ljubljana, Emonska cesta 8. 163

Žive gube, zidno in strojno opako v celih vagonih ponuja Valentin Urbančič, Bleivalsova c. 18. Ljubljana. 180

Drage vam pinčam lopo, saho lipovo cvetje!

Zbirajte ga in javite, kakšno množino ga imate! Vreče Vam pošljem in prevzamem po povzetju. Vihne Vabli, Zalec pri Celju. — Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cene. 121

Pomočnik za uradnico in za prakso, slovenščine in nemščine v pisavi popolnoma smoten in ima prakso o vinoreji in živinoreji se takoj sprejme. Ponudbe na okrbništvo graščine Gornja Radgona. 118

Bakreni kotli s kapo in 1 ali 2 hladilnimi cevmi z ali brez mešanika od 30—400 l se izdelajo ali prenarejajo ter popravijo. — Viljem Weis, Sofijin trg št. 1, (grad), Maribor. 195

Otvoritev Iončarskega obrta.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da imam od 15. julija lonce in sklede na prodaj. Tudi stavih peči in štedilnike, kakle za steno za mesarji priporoča

Anton Stauber, Gospodarska ulica 36, Maribor.

Zgubil se je dne 25. junija 12 letni fant. Imel je s sebe iz vojaškega blaga, črne kratek hlače, črne nogavice, rumene čevlje in navzdol zavilhan zelenkasti klobuk. Kdor bi vedel, kje se fant nahaja naj naznani njegovi materi Ani Jegričnik, Gospodarska ulica 15 v Celju. 198

Živinski sejni na Teharju. Se opozarja na sloviti šivinski in kramarski sejm, ki se vrši dne 26. julija 1919 to je na dan sv. Ane na Teharjih. Pričinite v obilnem številu. 197

Vinograd pri Slov. Bistrici se proda ali zamenja za posestvo v Nemški Avstriji. Vpraša se pri Preissl, Paj, Villenvertel. 191

Sliharškega posestnika iz učena kakor tudi delavce sprejme takoj proti dobremu plačilu. Franc Kolar, alikarski mojster, Meljuna cesta 12. 195

Dva mlada konja se zamenjata za prasce. Koroška ul. 126, Maribor. 190

Zamenjav vinčar s 4 delavskimi močmi se sprejme proti dobri plači. Vpraša se pri M. Schöber, poarodavnicca za službe Gghejeva ulica 2. Maribor. 191

Enonadstropna hiša v sredini mesta se proda z lakim plačilom Vpraša se v trgovini, Glavni trg 4, Maribor. 187

Vsakovrstna opaka po najnižjih cenah je na razpolago v opekarni Razvanje, pošta Hoča. 186

Edenče malino za ekspert kupuje „Dalka“ trgovska, špedicijska in komisijaska del. dr. Ljubljana, Dunajska cesta 58, Prosi se nastane pismene ponudbe. 185

Vsled prevzetja druge obrti prodam hišo sredi mesta za obrt. Hiša mala na zelo prometnem prostoru in eno posestvo blizu mesta 20 oravov, pripravno za mlekarno. Vpraša se pri posestniku, Grajska ulica 20, Maribor. 180

Kateri vozniki pri dobrem plačilu bi prevzeli več sto vagonov lesa na kolodvor v okraju Glavarstva Maribor, zvožit. Aloiz Hejdirjak, Krčevina 162, pri Mariboru, Wögerer. 182

Spretnega vinčarja sprejemam, ki ima poleg sebe 2—3 delavne moči Dobi 2 kravi, 2 njivi, dobra plača. Lisa Mühlstein, Metava 61, občina št. Peter pri Mariboru. 178

Hišice in šekla se sprejmeta v krapniče. 182

Kaplan, kurno, janež, suhe gobe, melnično štupo, lipovo cvetje, pozne jabolke, orehe, školod itd. Tudi imam Zastopstvo Ljubljanske Vzajemne zavarovalnice proti oganju, ter se lahko tujim opoveste in se daste zavarovati zanesljivo pri domači jugoslovanski. Ivan Koputar, trgovca in gostilničar v Šoitanju. 184

Deklice, 16 let stara bi rada prišla za en mesec na deželo. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravo pod „Prijetne poštnice“. 177

Za prodaj kontrolna blagajna poniklana v dobrem stanu v trgovini kraven pošte Gornja Polakava pri Pragerskem. 186

Slovenski fotograf

v Mariboru se v ljudno priporoča cenjenemu občinstvu, društvam, pevkim zborom, novoporočencem mariborskega in ptujškega okraja za narodila. 1275

Franco Kurjak, Grajska ulica 16, Maribor.

NAZNANILO!

Dovoljujem si najvljudneje obveščati slavno občinstvo, da sem otvoril v sredo dne 9. julija

trgovino s specerije, deželnimi pridelki in kolonijalnim blagom

v hiši gospoda Faningerja

na Glavnem trgu v Celju.

Zaradi ugodnih zvez v tu- in inozemstvu bom se potrudil izvsevati stavljeno si nalogo na kar najrealnejš podlagi. Za dobro postrežbo jamčim, ter se za obisk slav. občinstvu najudaneje priporočam

ANTON MOČNIK

Na drobno. 195 Na debelo,